

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor., Pentru America pe un an 3 dolari.

Au început marile lupte în Egipt

— Două localități engleze cucerite de musulmani —

Constantinopol, 27 Decembrie. — Trupele Șeiului Senusilor au pornit cu succes atacurile lor, în mai multe coloane contra englezilor în Egipt. Regiunea Sirah a fost complet curățită de englezi. Coloanele Senusilor înaintând dealungul coastei mării, au deschis asaltul contra localității Matruh, la 270 kilometri depărtare de Solum. În cursul acestei lupte au fost omorâți 300 englezi precum și comandantul englez dela Matruh. Rămășițele armatei dușmane au luat-o la fugă în direcția spre răsărit. Trupele musulmane au luat dela englezi localitățile Solum și Matruh, două tunuri de câmp, 10 automobile și o mare cantitate de material de război.

Lugano, 27 Decembrie.

Ziarul »Corriere della Sera« află din Londra: Trupe puternice de beduini au atacat la Solum detașamente engleze. Totodată submarine germane au bombardat firmul egiptean. Englezii au ajuns între două focuri. Ei ar fi pierdut 20 de oameni.

Solum e un port din Marea Mediterană la firmul sudic al Egiptului. E situat în apropierea Tripolisului, la 400 km. la sud de Alexandria. De mai mult timp a sosit știrea, că triburile beduine s'au răscolit împotriva englezilor.

Acum corpondentul nostru ne anunță că s'a și produs ciocnire între englezi și beduini. Fapt de mare importanță e că și germanii au luat parte la această luptă, submarinele germane s'au strecurat până la firmul Africeii, de unde au bombardat sentinelele engleze.

Lugano, 27 Dec. — Ziarul »Secolo« află din Cairo: Zilnic sosesc trupe noi engleze în Egipt. Mai cu seamă din Australia și Noua Zeelandă. Generalul Maxwell a dispus să se construiască fără întârziere calea ferată Zagazig pe două linii. La aceste lucrări sint angajați zece mii de oameni. Din Kirenaika înaintează trupe musulmane spre valea Nilului.

Englezii au ocupat toate drumurile de caravană. Ceea ce e în detrimentul englezilor, e faptul că musulmanii cari locuiesc pe coastele Egiptului dau semnale submarinelor germane. Șeful triburilor Senusilor deși a declarat că va rămâne și în viitor prietenul englezilor, nu s'a ținut de cuvânt.

In preajma luptelor din Salonic

Salonic, 27 Decembrie. — Francezii continuă să debarce tunuri grele, cu cari voiesc să înceapă acțiunea lor în Macedonia. Aici s'a răspândit știrea că rușii au debarcat la Varna. Dar curând a venit și desmintirea acestei știri. Generalul francez Castelnau pleacă azi din Salonic, cu crucișătorul Ernest Renan spre Atena.

Salonic, 27 Decembrie. — La începutul săptămânei trecute, toți supușii austro-ungari, germani și bulgari — au cerut pașapoartele lor și au părăsit orașul, strămutându-se în interiorul Greciei. Plecarea consulilor statelor de mai sus se așteaptă din moment în moment.

Grecia cere socoteală Italiei pentru acțiunea ei în Alban a

Atena, 27 Decembrie. — Agenția Havas anunță: Grecia a însărcinat pe ambasadorul ei din Roma, să facă un demers amical la guvernul italian, pentru a obține lămuriri asupra scopului și dimensiunii operațiunilor militare italiene la Valona și în preajma acestui port albanez.

Guvernul italian a dat cele mai bune asigurări, apelând și la colaborarea Greciei, pentru a duce la un bun sfârșit opera începută.

După o altă știre, tratativele între ambele guverne urmează, pentru că în deplin acord să se garanteze drepturile câștigate ale Greciei în regiunea Valona.

DIN ROMÂNIA

Prim ministrul român răspunde opoziției, la Senat

După ce toți oratorii înscriși la discuția mesagiului la Senat, au vorbit — a luat cuvântul primul-ministru, d. I. Brătianu, ca să reflecteze la națiunile critice ale opoziției asupra politicii externe și economice a guvernului român.

D. Brătianu a făcut următoarele declarații:

Avem convingerea că acuzațiunile cari s'au formulat în contra noastră sunt păimășe și prin urmare nedrepte. Noi tragem puterea de a guvernă din credința că sintem în acordul cel mai deplin cu majoritatea parlamentului și căprezentăm voința ei. Sintem emanațiunea acestei majorități regulat și sincer constituită!

De asemenea, când s'a numit comisiunea de răspuns la mesaj am voit să constat în mod limpede și hotărît, că ea, ca reprezentantă a Senatului înțelege să dea guvernului cea mai clară încredere și cel mai sincer concurs să complectăm opera.

Prin urmare, în mod logic și constituțional am căutat să răzăm în convingerea că sint reprezentantul sincer al majorității, și ca atare am puterea indispensabilă în momentele de față.

Desigur că aceste constatări au nevoie de o confirmare oficială. Această confirmare oficială o va da votul div. asupra răspunsului la mesajul, care este desigur clar, un răspuns explicând încrederea parlamentului în guvern.

Dacă Senatul nu va da acest vot, nîi sigur că rațiunea noastră de a lucra nu mai există.

De sigur, domnilor, nu pot cere și opozițiunii acest fel de concurs. Am rugat-o însă să amâne discuțiunea asupra situațiunei internaționale pentru timpurile în care și guvernul ar putea să facă expunerea acestei situațiuni.

O parte din opozițiune a primit aceasta propunere. O altă parte a opozițiunii ne-a refuzat acest fel de concurs și a dat naștere la discuțiunea asupra politicii externe pe care ați auzit-o.

Dar reprezentantul opozițiunei care a admis să amîne discuțiunea asupra situațiunei internaționale, a ridicat-o altă chestiune, invinuid politica economică a guvernului.

D-lor, că sintem în greutăți economice lucrul este cert. Și dacă își poate cineva închipui că într-o situațiune internațională ca cea de astăzi, se poate ca un stat din Europa să nu sufere cel puțin pe cale economică consecințele, este de sigur o iluzie nepemisă.

Guvernul a căutat însă în limitele posibilităței prin intervențiunea lui, să ușureze pe cât se poate greutățile de care suferă mulți și aproape toți.

Desigur că este o deosebire capitală între ceea ce face opozițiunea și datoria pe care o are guvernul.

Noi trebuie să constatăm cu singe rece realitățile pentru că acțiunea politică însemnează prevedere și realizare.

Situațiunea României nu este scăzută. Nu facem parte dintr'un regat desconsiderat.

Nici umilință nici desconsiderare, din contră respect și considerare din partea străinătății.

Prețul unui exemplar 6 fileri.

A prezenta altfel situațiunea României, este o greșeală și un păcat. Sunt desigur cruzi acei cari cunoscând imposibilitatea de a răspunde, ȋdica asemenea acuzațiuni. Sunt ei sinceri și sunt ei drepti? O vom constata mai târziu când ni se va deslega gura noastră. În ori-ce caz este o durere mare de a asculta câte am ascultat și de a nu putea răspunde. Credeți-mă că dacă ceva personal în sufletul meu poate să fie în asemenea împrejurări, acea parte personală suferă adânc constatând câte spuneți și la câte n'am dreptul să vă răspund.

Nu, d-ilor, trudele pe cari le avem, ar trebui să fie și grijele d-voastră și de aceea am crezut că nu este o cerere exagerată din partea noastră, ca, cerând concursul majorității, să cer liniște din partea opozițiunii.

În ori-ce fel nu este drept și nu se cuvine să luați în nume de rău alitudinea hotărâtă a majorității, încrederea ei liniștită, pentru că ea nu e impusă de un om sau de colegii săi din minister, ci de misiunea ce o avem; precum în biserică, când preotul slujește, reculegerea și respectul se impune de slujba care o face pentru că în cuvintele lui nu grăește voința unui om, ci credința unanimă a acelor cari-l înconjoară și nădejdiile lor ale tuturor.

Se votează răspunsul la mesai prin apel nominal.

D. T. Stețian răspunde la apelul nominal:

— »Cu observațiile pe cari le-am prezentat, votez pentru«.

D. Al. Marghiloman și partizanii săi s'au abținut.

Viu incident în Senatul român

La discuția Mesagiului ce urmează în Senatul român, a luat erii cuvântul și senatorul Barbu Păltineanu. Acesta a fost înainte vicepreședintele partidului condus de Take Ionescu. De când însă acesta din urmă s'a manifestat în politica externă ca un fanatic partizan al Ententei — d. Păltineanu l-a părăsit, a-

propiindu-se mai mult de partidul guvernamental. Când și-a început erii discursul în Senat, a fost întrerupt de profesorul dr. Toma Ionescu (fratele lui Take Ionescu) care l'a întrebat cu cât a fost plătit ca să-și schimbe convingerile politice.

S'a produs mare șgomot. Senatorul Păltineanu i-a strigat lui Toma Ionescu: »Ești un nerușinat!« La amintit apoi acuza ce i-a adus senatorul Grigore Cantacuzino în Senat, că se lasă plătit pentru un serviciu medical ce trebuie să-l facă gratuit. Păltineanu a mai întrebat pe Toma Ionescu dacă fratele lui l-a pus să-i facă acea întrebare. Drept răspuns Toma Ionescu a părăsit Senatul. La urmă, Păltineanu declară că votează pentru Adresa la Mesaj.

În aceea ședință a mai vorbit, senatorul Nic. Xenopol, partizanul lui Take Ionescu și fost ministru. Dânsul a spus că România poate urma numai acea politică care uneste pe toți românii. Acei cari provoacă un curent în țară pentru luarea Basarabiei — nu reprezintă opinia publică română, ci fac propagandă cu bani străini. Aci e întrerupt de senatorul guvernamental Isvoreanu care a spus: Destul de trist, că nu ne-am interesat de Basarabia!

Șebeco

Fostul ambasador al Rusiei la Viena, a fost primit dimineața în audiența de regina Maria, și reținut la dejun. După dejun, regele a primit pe d. Șebeco în audiență particulară. De asemenea și la 6 seară, Șebeco a fost primit în audiență de rege. Luni, Șebeco a părăsit România.

MERSUL RĂZBOIULUI

Crăciunul pe câmpul de luptă

— Lupte neînsemnate pe toate fronturile. — Care e noul plan de luptă al Ententei. — Francezii nu mai trimet trupe pe frontul balcanic? — Perderile englezilor la Dardanele. — Ofensiva Turcilor în Caucaz. —

Sărbătoirile Crăciunului catolic s'au manifestat pe fronturile de luptă, printr'o pasivitate relativă. Comunicatele oficioase din cele 3 zile din urmă vorbesc sau de lupte de patrulare neînsemnate — sau anunță pur și simplu că nu s'a întâmplat nimic deosebit. Dacă armatele puterilor centrale nu întreprind nimic — și cele ale Ententei rămân atunci în pasivitate. Ententa știe numai să conceapă noi planuri de luptă — să se pregătească numai.

Așa »Tägliche Rundschau« află din Amsterdam, că deși asupra desbaterilor dela consiliul de războiu al Ententei să păstrează cel mai strict mutism — totuși prin unele indiscrețiuni parlamentare din Paris — se colportează următoarele decizii luate de consiliul de războiu al Ententei:

1) Trupele Ententei la Salonic să fie uitate la 500.000 oameni, după cererea comandantului de acolo, generalul Sarrail.

2) Gallipoli să fie cu totul evacuat. Se află acolo 100.000 de oameni.

3) Trupele Ententei să debarce și în Asia mică.

4) Pe frontul de luptă francez să se observe o defensivă strictă până la primăvară.

5) Italia se obligă să puie la dispoziție 50 mii oameni pentru apărarea Egiptului.

Despre viitoarele lupte ce se vor desfășura în Macedonia grecească — nu se știe încă nimic precis. De-o-camdată sosesc de acolo știri că cresc mereu nemulțumirile populației grecești contra Ententei — fiind-că Englezii și Francezii au dispus că peste 20 de localități grecești importante să fie evacuate în curs de 48 de ore de populația greacă.

Această populație a apelat la sprijinul guvernului grec — declarând că se opun să-și părăsească căminurile lor. Reprezentanții Ententei au declarat că vor folosi atunci forța pentru a evacua aceste localități.

Prim ministru grec Sculidis — după efectuarea alegerilor parlamentare — pare hotărât să se retragă — simțind toată greutatea răspunderii asupra trebușorilor atât de grele ale patriei sale în împrejurările de acum.

Gunaris însă nu e hotărât să ia frinele guvernului grec.

Dăm aci comunicatele oficioase dela 24, 25, 26 și 27 Decembrie despre luptele de pe frontul muntenegrean:

(24 Dec.) În mici încăierări în zilele din urmă, am făcut 600 prizonieri. Altfel nimic nou. Höfer, mareșal locot.

Pe câmpul de luptă balcanic nici un eveniment de importanță.

Șeful Statului major.

(25 Dec.) Nimic nou.

Höfer, mareșal locot.

Situația e neschimbată.

Șeful Statului major.

(26 Dec.) Situația e neschimbată.

Höfer, mareșal locot.

Situația pe câmpul de luptă balcanic e în general neschimbată.

Șeful Statului major.

De pe frontul rusesc comunicatele oficioase anunță următoarele:

(24 Dec.) Încercări de atac ale rușilor contra unor părți din frontul basarabean au fost respinse cu grele pierderi pentru dușman.

Höfer, mareșal locot.

Pe frontul răsăritean nu-s întâmplări deosebite.

Șeful Statului major.

(25 Dec.) Forțe dușmane, cari după respingerea încercării lor de atac de erii la răsărit de Raronce, s'au ascuns în tranșee în fața pozițiilor noastre — au fost surprinși de un atac al nostru în cursul nopții și alungați. 2 mii trupe au rămas în stăpânirea noastră. Altfel nimic deosebit.

Höfer, mareșal locot.

În diferite locuri ale frontului au avut loc lupte între patrulare. Detașamente de recunoaștere rusești cari au încercat să se apropie de liniile noastre au fost respinse.

Șeful Statului major.

(26 Dec.) În regiunea mlăștinoasă din Polesia, au fost respinse puternice detașamente de recunoaștere. Altfel nimic nou.

Höfer, mareșal locot.

Acțiunea patrulelor germane în regiunea Durnaburg au avut succes. Detașamentele de recunoaștere rusești mai puternice — au fost respinse la nord-vest de Czartorisk și la Berestiani — (la sud-est de Kolki).

Șeful Statului major.

LUPTELE DIN APUS

— Nimic deosebit pe front. — Franța nu mai transportă trupe în Balcani? — Ministrul francez Ribot despre puterea financiară a Franței. — Schimbări în guvernul englez. —

Comunicatele germane anunță următoarele evenimente de pe frontul francez:

Focul de artilerie dușman a fost foarte viu în unele locuri, mai ales în Vosgi. Într'un atac granate de noapte nocturn contra poziției noastre dela înălțime, la nord de Souain — a fost ușor respins.

Poziția dela Hartmannsweilerkopf am recucerit-o cu totul. Și din tranșeele dela panta de nord a muntelui am isgonit pe francezi.

Șeful Statului major.

(25 Dec.) La vest de La Basse am distrus mine dușmane puse între pozițiile noastre. Altfel nimic deosebit.

Șeful Statului major.

(26 Dec.) Ploi permanente a redus pe mai tot frontul ori-ce operațiune militară. Numai în regiunea la nord de Albert, în unele locuri din Champagne și în Vosgi, acțiunea de artilerie era mai vie.

Șeful Statului major.

— Ziarele elvețiene află din Paris că de la 15 Decembrie nu mai pornesc din Franța noi trupe spre Balcani. Ziarele franceze recunosc că trupele Ententei au pierdut la Galipoli muniții și provizii colosale.

— În Senatul francez, ministrul de finanțe Ribot, vorbind despre rezultatul împrumutului de război făcut în Franța, a constatat că s'a semnat un capital de 14 și jum. miliarde franci, din care 6 jumătate în bani gata, restul în hârtie de valoare. Trei milioane locuitori ai Franței au semnat la acest împrumut. Și 'n Anglia s'au subscris 600 milioane pentru împrumutul francez. Rezervele financiare ale Franței s'au dat mari — și face onoare țării, care recunoaște că toți fiii ei trebuie să se unească contra primejdiei comune.

— Chestiunea asentării tinerilor de 17 ani în Franța a provocat discuții furtivoase în parlamentul francez între ministrul de război francez Gallieni și deputați.

— Clemenceau e hotărât să interpeleze guvernul francez asupra răspunzătorilor acțiunii eșuate a Ententei la Galipoli.

— Se vorbește iară în Anglia de o schimbare de guvern. Prim ministrul Asquith precum și Grey, se vor retrage. Îndată ce Kitchener va pleca în Egipt, va fi înlocuit de ministrul de război — de lordul Haldane.

— În Camera comunelor, deputatul liberal Outhwaite a criticat aspru diplomația engleză pentru atitudinea ei greșită față de statele balcanice. E lucru clar, că Grecia ar fi ajutat Ententa în acțiunea dela Dardanele, dar Rusia a refuzat concursul Greciei. Deosebițiile de vedere din sinul Ententei a împiedicat alăturarea Greciei de Ententa.

Deputatul naționalist Lynch a spus că ministrii Angliei au fost până acum organizatori înfrângerii iar nu ai biruinței. Căderea Serbiei a distrus pentru ani de zile toată autoritatea politicii externe a Angliei.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Tolmino sub focul artileriei italiene.
— Noua notă americană în chestia scufundării vaporului italian „Ancona”

Rapoartele lui Höfer anunță următoarele lupte avute loc pe frontul italian:

(24 Dec.) Regiunea fortificată dela Lardaro și pozițiile noastre dela capul de pod Tolmino — au fost viu bombardate de italieni.

Höfer, mareșal locot.

(25 Dec.) Focul de artilerie dușman a continuat în cursul zilei contra unor poziții de la capul de pod Tolmino. La panta de nord de la Altissimo a fost respins un atac al unei companii italiene. Pe toate celelalte părți ale frontului italian ziua a decurs în liniște.

Höfer, mareșal locot.

(26 Dec.) Încercări de apropiere a italienilor de partea de sud a platoului Doberdo — au fost lesne respinse.

Höfer, mareșal loco.

— Ambasadorul Statelor Unite din Viena a remis noua notă a guvernului american ca răspuns la nota Austro-Ungariei în chestia scufundării vaporului italian Ancona. Această notă americană spune că odată ce raportul oficios austro-ungar recunoaște că vaporul italian a fost torpilat, când acesta s'a oprit, și când se aflau încă pasageri pe bord — rămâne evident pentru guvernul din Washington, că comandantul submarinului austriac a călcat prin această dreptul internațional, și principiile umanității — și

că e de prisos să se mai discute care e numărul supușilor americani cari au căzut jertfe acestei scufundări. Guvernul american face răspunzător pe guvernul austro-ungar de procederea nedreaptă a comandantului submarinului austriac.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— Ofensiva turcilor în Caucaz. — Ce-au pierdut englezii la Dardanele. — Noi succese turcești. —

»Berliner Tageblatt« află din Copenhaga că rapoartele oficiale rusești anunță că armata turcă din Caucaz a primit importante înfrângeri, lucru ce se resimte în deosebi în regiunea de luptă Olty. Și 'n localitatea Aserbeidsan s'au produs încăierări serioase, cari au fost defavorabile pentru ruși.

— Ministrul de război englez a declarat în Camera comunelor că Englezii au pierdut la Dardanele până la 16 Decembrie: 1609 ofițeri și 23.670 soldați morți; 2969 ofițeri și 72.222 soldați răniți; 337 ofițeri și 12.114 soldați dispăruți, iar 96.982 soldați au fost aduși bolnavi în spitale.

— Cel mai nou comunicat turc, anunță că la Sedil Bahr, bateriile turcești prin focul lor viu au împiedicat transportul trupelor dușmane, au distrus 7 bărci și au scufundat două șalupe încărcate. — La Anaforta și Aji Burnu, turcii au capturat zece tunuri. În golful Saros, artileria turcă a nimerit un crucișător dușman. Un aeroplan francez a fost doborât la Bir el Seba de artileria turcă. — Aviatorul căpitanul francez baronul Depon a fost prins. Observatorul locotenentul Lincher e mort.

Știrile zilei

Noua asentare a glotașilor

O nouă ordinațiune a ministrului de honvezi, dispune ca glotașii găsiți apși pentru serviciul militar, la cea mai nouă asentare, cei născuți în anii 1873, 1874, 75, 76, 77, apoi 1891, 95 și 96 trebuie să se prezinte la regimentele respective la 17 Ianuarie 1916.

Știri personale

D-l Dr. Petru Tepeș, avocat în Vîrșet și director al băncii »Luceafărul«, petreacă în Budapesta, unde își caută de sănătate. Domnul Tepeș suferind de ochi, stă acum sub îngrijirea unui bun profesor.

Sinuciderea profesorului Em. Grigoro-vitza

Din București ni se scrie: Cunoscutul scriitor și profesor Emil Grigoro-vitza, autorul icoanelor admirabile din viața românilor bucovineni și-a pus capăt zilelor, trăgându-și un glonte de revolver în gură, pe când se găsea în bodega-bărie a d-lui Ig. Mircea din bulevardul Academiei. Moartea nefericitului profesor a fost fulgerătoare. Cauza actului acesta disperat e că profesorul Grigoro-vitza s'a găsit în ultimul timp într-o mare încurcătură financiară. Regretatul avea ceva avere, dar făcuse imprudența ca în timpurile acestea critice, să se angajeze prea mult în niște afaceri riscate, cumpărând niște

terenuri petrolifere și începând construirea unor case. Din cauza timpurilor anormale, el nu putea găsi banii de cari avea nevoie spre a-și aranja afacerile. Disperat — bietul profesor s'a sinucis. Dinsul era fratele deputatului social-democrat G. Grigoro-vici din Cernăuți.

Răvaș de pe frontul de luptă din Galiția

Prima următoarea scrisoare de pe câmpul de luptă din Galiția din partea d-lui învățător I. Groșșian din Beriște.

Onorate d-le Redactor,

În numele celor 160 bănațeni de pe câmpul de luptă vă mulțumesc pentru cele 30 bucăți »Cărți de rugăciuni«, mai multe călindare și numeri din prețuita d-tale foaie, trimise gratis pe seama companiei din care și eu fac parte. Feciorii cu lacrimi în ochi cetesc și recetesc ce le trimise, rugându-se lui Dumnezeu.

Compania mea dela începutul războiului e pe câmpul de luptă, luptând și înfruntând atâtea greutăți și neajunsuri. Pentru vitejia dovedită față de dușman, au fost decorați zilele trecute cu diferite medalii pentru vitejie următorii subofițeri: Dumitru Stepan, sergent major din Birchis, sergentul Petru Suba, corporalul Ion Groșșian din Beriște, corp. Victor Tamșa din Ostrov și 26 dintre feciorii de rind, toți dela M. a. a. 18-3. Iară pentru tinuta bărbătească cu ocaziunea ofensivei rusești din urmă, întreagă companie stă în fața decorării.

Această companie vă mulțumește pentru nra-nă suflătoare.

Vă rog a trimite pe adresa mea o sută de Cărți de rugăciuni pe cari le voi împărți feciorilor dela diferitele regimente românești de pe frontul acesta.

Așteptând cele cerute, vă salut

al D-tale simător

corp. Ion Groșșian, învățător

M. a. a. 8/45, feldpost 350.

P. S. Foaia o primesc foarte regulat.

O donație a soldaților de pe câmpul de război

Am primit prin poștă suma de 30 coroane trimisă de bravul soldat Vasile Băncilă, care luptă pe frontul italian și face parte din colonia de bărci pentru transportul munițiilor nr. 6/7. Suma aceasta a fost adunată de fratele Băncilă dela camarazii lui, cu destinația ca să se dea pentru fondul de ajutorare al văduvelor și copiilor celor căzuți în război.

Fapta aceasta frumoasă merită toată lauda. Bieții soldați, în mijlocul celor mai primejdioase lupte, se gândesc la văduvele și copilașii remași fără susținător. Cât de frumos ar fi dacă s'ar afla cât de mulți imitatori.

Publicăm numele acelor, cari au contribuit la aceasta colectă:

Vainăr Matk 2 cor., Vasile Băncilă 2.10 cor., Dimitrie Bulgărescu 2 cor., Nicolae Bădescu 50 fil., Simion Dobrician 1 cor., Leaha Pătru 1 cor., Leaha Avram 1 cor., Clomba Stefan 50 fil., Angelori Gruia 40 fil., Susila Ion 20 fil., Cojocar Emilian 1 cor., Lebb Ion 40 fil., Zenn George 1 cor., Cursău Ion 1 cor., Nanu Vasile 20 fil., Murășan Ovidiu 40 fil., Porca Nicolaie 60 fileni, Bara Vasile 1 cor., Coimos Ion 1 cor., Campan Nicolaie 1 cor., Trombita Sandor 1 cor., Kira Gabor 40 fil., Albert Danil 40 fil., Mann Lazăr 50 fil., Sontleag Pal 40 fil., Miciș Florea 50 fil., Bildea Nicolae 80 fil., Văcar Constantin 60 fil., Raicsik Pal 60 fil., Neagu Alece 40 fil., Zugo Vasile 40 fil., Mircea George 40 fil., Negrea Nicolaie 40 fil., Koroi Soțron 40 fil., Andras George 1 cor., Păpăgiuc Paul 1 cor., Zalog Ionim 50 fil., Coca Mihai 1 cor., Prunai Niculiță 1 cor. — În total 30 coroane.

Suma colectată am trimis-o redacției »Gazeta Transilvania« pentru a o alătura la fondul văduvelor și copiilor înființat de colegii noștri.

Rușii eliberează din captivitate un profesor austriac

Principele Carol de Suedia a comunicat președintelui comitetului de protecțiune al prizonierilor, dela Crucea roșie austriacă, pe baronul Spiegelfeld, că profesorul vienez, dr. Barány, purtătorul premiului Nobel pentru medicină, din anul acesta — a fost eliberat din prisoarea rusească.

D. Brătianu și Liga culturală

În Senatul român, în ședința de Joi, fostul ministru conservator, Ionel Grădișteanu, actual secretar general al Ligii culturale a făcut afirmarea că în lista membrilor Ligii — n'a găsit numele d-lui I. Brătianu. Atunci prim ministrul român a răspuns d-lui Grădișteanu cu următoarea amintire personală:

— »Murind Grigore Brătianu, întemeietorul și sufletul Ligii culturale, au venit la mine amici din aceia cari hotărârau atunci prezidențiile Ligii culturale, și mi-au propus să fiu președinte al acestei Ligi. Le-am declarat: Primesc prezidenția Ligii cu o condițiune, să ies pentru totdeauna din politica militantă a țării — căci nu pot și nu concep ca să fac una și alta totodată, pentru că eu în Liga culturală vedeam un instrument de cultură și de unitate culturală, — cu un caracter pe care desigur dacă l-au văzut mulți — nu au înțeles toți cum să-l aplice.

Dar pentru biserica noastră

D-l Octavian Codrean din comuna H. Városlatva (comit. Odorhei) a trimis 3 cor. la adresa noastră rugându-ne ca să-i predăm episcopiei drept donație din partea dînsului.

Dl Aurel Pârnu,

originar din Lugoj, funcționar suprem la oficiul poștal din Capitală, după cum aflăm, a trecut la pensie.

Guvernul român contra candidaturilor dlor Goga și Lucaciu

Organul oficios român »Viitorul« da un comunicat, — »O lămurire necesară« — asupra candidaturii la deputăție a părintelui Lucaciu și poetului Goga, în în care între altele spune: (Vezi numărul dela 11/24 Decembrie):

»Unii dintre refugiații ardeleni n'au putut avea înțelesul exact al luptelor politice dela noi. Prinși în mrejele unei acțiuni politicianiste a d-lor Filipescu și Take Ionescu — să alunece ei înșiși mereu pe o pantă, în care nu mai puteau fi priviți ca reprezentanți ai organizațiilor naționale de peste hotare. Ei au fost din nefericire instrumente ascunse în mijlocul celorlalți refugiați — cari au cunoscut dintru început substratul pur politic al campaniilor întreprinse de d-nii Take Ionescu și Filipescu și au voit totuși să rămâie până la urmă în vâlmașagul luptelor politice interne dela noi. Ei s'au înregimentat astfel politicește. Prin urmare candidaturile d-lui Octavian Goga și părintelui Lucaciu dela Caracal și Galați — nu mai au caracterul de naționalism nepreocupat de alte considerații, — asta din cauza activității nestămpărate a acestor doi... candidați, cari înregimentându-se în partidele politice dela noi, nu se pot presenta înaintea alegătorilor, decât ca reprezentanți ai acestor partide. D-nii Goga și Lucaciu încearcă astăzi să intre în parlamentul țării, pri naceias poartă dosnică, prin care au intrat și în partidele noastre politice.

„Zukunft“,

vestita revistă a vigurosului scriitor politic și critic mușcător, Maximilian Harden, din Berlin, — a fost opriată să mai apară, de către autoritățile militare.

Cine știe

Ioan Muntean, glotăș dela reg. 301, batalion 408, comp. 2, plecat dea reg. 8 din Lugoj în 13 Iunie, și a scris mai pe urmă în 25 Sept. 1915. Rog a aviza pe soția lui: Saveta Muntean din Beñecul-rom. (Alsóbencsek) com. Timiș.

Teodor Opra honved rez. dela reg. 303, batalion 413, plecat din Gyula la 22 Novembre 1914. Mai pe urmă a scris din Galiția la 1 Ianuarie 1915. Rog pe aceia cari știu despre el ceva, să avizeze pe soția lui: Persida Opra din Alsóbencsek, com. Timiș.

Cine știe despre infanteristul Dragan Vasa, reg. 29, comp. 2, să înștiințeze pe Dragan Cira, Beregszó nr. 246.

Din parlamentul român

D. Marghiloman își arată părerile în Senatul român

D. Alexandru Marghiloman, atât de huiț, injurat și calomniat de către ziarele cari simpatizează cu Ententa — pentru opiniile lui favorabile puterilor centrale — nu s'a știut ca 'n plin parlament să-și spună bărbătește părerile d-sale în politica externă și economică a României.

Șeful partidului conservator spune că în momentul de față sunt două chestiuni: politica externă și politica economică a României.

Politica externă nu o putem discuta pentru că guvernul nu ne face nici o comunicare.

El crede că e o datorie de a tăcea. Admit modul de a vedea al guvernului fără ca prin asta să însemne că iscălesc la abdicarea drepturilor parlamentului.

Parlamentele în care se vorbește, sunt parlamentele țarilor: în care, s'a luat o hotărâre. Într-o colaborare intimă cu parlamentul în aceste țări, guvernul găsește puțința de a repara greșelile și de a împărți răspunderile.

D. Marghiloman spune că războaiele sunt rezultatul unei situații date nu a voinței oamenilor.

Cine ar putea lua bunioară răspunderea să spue că România trebuie să aibă o neutralitate definitivă. S'a făcut un tablou a suferinței românilor de peste munți rechizitoriu în contra unei puteri.

Bine. Dar atunci un sentiment de dreptate întrebă dacă suntem siguri că suferințele românilor de peste Prut nu sunt egale cu acele ale românilor de peste Carpați.

Și glasul care nu mai străbate este el glasul care nu mai exprimă durere?

În momentul de față în liniște să urmărim cu încordare evenimentele cu ochii ațintiți asupra intereselor statului. Statul român înainte de toate. Dacă statul român se vestejește se vestejește neamul românesc (aplauze frenetice pe băncile majorității.)

Cu rizicul de a auzi un alt orator spunând ceea ce a spus d. Suculescu că partidul liberal e singurul partid de guvernământ, noi partidul conservator îi dăm tot sprijinul căci avem în ochi interesele țării (aplauze). România nu poate face de cât politica faptelor (aplauze).

D. Marghiloman trece la analiza politicii economice a guvernului.

S'au comis și se comit greșeli încă.

România are un export de cereale care oscilă între 480—560 milioane, în anii din urmă. Acest export dacă ar fi fost normal ar fi putut da pentru România peste un miliard. Ne-am lipsit de tot acest beneficiu.

Suntem dela începutul războiului sub fel de fel de explicații a neexportului nostru.

S'a vorbit de secătuirea grînelor. Nu e serios, când ai o recoltă de 3 ori mai mare ca necesitățile țării.

Prevederea — dacă avem un ideal de îndeplinit — ar fi cerut ca în vederea jertfelor de mâine România să neguțătorească în mod intensiv toate rapoartele internaționale ce are.

Nu uitați că războaiele nu se fac de cât de statele cari au bani.

Era deci primordial să avem în țară un capital la care să ne putem adresa în strimtoarea războiului.

Diferența de valoare între cum vindeam și cum am fi putut vinde acum ar fi constituit o rezervă atât de necesară mai ales dacă avem în vedere idealul național.

Prevederea n'o vād.

Dacă guvernul spre descărcare ar putea învoca motive politice ele trebuie să fie așa de accentuate în cât să explice de ce am fost privați de o mare avuție.

Interdicția de export a funcționat cu ventile care s'au deschis pentru unii și în anume circumstanțe.

Prin Decembrie — deci mult timp după expirarea celor 2 luni când ministrul poate acorda excepții pentru interdicție — se da unui personaj politic un număr mare de vagoane pentru export pe motiv că produsele lui se deteriorează. Dar câți producători mari și mici erau în categoria celui dîntai, care mă grăbesc s'o spun nu e liberal.

D. Cociaș: — Conservator-democrat.

D. Al. Marghiloman: — Nu precizez.

La funcționarea arbitrară a ventilelor, s'a adăugat distribuția arbitrară a vagoanelor.

În loc de comerțul franc al cerealelor s'a substituit comerțul clandestin al vagoanelor (apl.)

Dacă s'ar continua aceste procedee deplorabile e bine să se stabilească responsabilitățile.

Face declarația că va colabora la toate măsurile ce se vor propune pentru întărirea morală și materială a armatei noastre.

Mă asociez la urările atât de calde pe care le face raportul nostru pentru zile senine și lungi dorite pentru Augustul nostru Suveran.

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 54.

Dela Administrația ziarului

„Foaia Poporului Român“
BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

se pot cumpăra următoarele cărți:

Rugăciuni pentru soldați

cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali) și Dr. Valer Frențiu (pentru greco-catolici).

Prețul: 1 exemplar cu porto poștal 10 filer;

50 exemplare cu porto poștal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto poștal 5 cor. 30 fileri.

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto poștal 45 filer.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto poștal 45 filer.